

**SZAKMAI BESZÁMOLÓ JELENTÉS:
„MERÜLÉS – A TISZAI BÚVÁRKODÁS TÖRTÉNETE”**

Pályázati azonosító: 3506/02044

Szakmai beszámoló a megvalósított kiállításról

1. A megvalósított kiállítás

A szolnoki Damjanich János Múzeum „*Merülés – A tiszai búvárkodás története*” című kiállítása az immár több mint 50 éves tiszai búvárkodást, a versenysport-, a szabadidősport-, valamint az ipari búvárkodást jelenítette meg. A kiállítás célja a *tiszai búvárkodás, a víz alatti világ* megismertetése a nagyközönséggel, ismeretterjesztő, játékos formában tanítani, ismereteket átadni.

A tárlat búvárfelszerelésekből, búvárruhákból, víz alá merülések alkalmával használt különböző eszközökből, tárgyakból állt, amelyeket nagyméretű, színes fotókkal bőven illusztrált szöveges tablók egészítettek ki. Külön figyelmet fordítottunk arra, hogy a szöveges részek – amellet, hogy tartamaznak minden fontos információt – bárki számára érthetően legyenek megfogalmazva, és gyermekek, iskolások számára is érdekfeszítőek legyenek. Éppen ezért valamennyi tablón helyet kapott egy *Tudtad-e?* rész, amely 2-3 érdekességet, furcsaságot sorolt fel, vagy épp közkeletű sztereotípiákat cáfolt meg röviden, 1-2 mondatban összefoglalva. (Például a sporttörténethez kapcsolódóan: „*A „fejesugrás távolba” 1904-ben külön versenyszámként szerepelt a St. Luisban megrendezett olimpiai játékokon – a sporttörténelem folyamán először és utoljára*”.)

A kiállítás anyagának legnagyobb részét, egy eddig még soha be nem mutatott gyűjtemény együttest a *Szolnoki Búvár Sportegyesület*, valamint a *Szolnoki Búvár Kft.* bocsájtotta rendelkezésünkre, ezt egészítette ki egy kisebb tárlat, amely *Kapolcsi Zsolt* búvárfotós csodálatos, víz alatt készült, kinagyított képeiből állt.

A „*Merülés – A tiszai búvárkodás története*” című tárlat a szolnoki Damjanich János Múzeum időszaki kiállítótermében került megrendezésre. A terem egy bejárattal rendelkezik, ezért a kiállítást úgy terveztük meg, hogy a látogatók az óramutató járásával megegyező irányban körbe közlekedve tekinthetik meg azt. Belépéskor balra fordulva az első, viszonylag keskeny falszakaszon két darab, színes képekkel illusztrált szöveges tabló került elhelyezésre, amely amellet, hogy bevezetőként szolgált, a búvárkodás történetét mutatta be. Elsősorban az ókori, valamint a középkori érdekességek, furcsaságok kaptak itt helyet, illetve azok a találmányok, amelyeknek a modernkori búvárkodás létrejötte köszönhető.

Ezt követte a sarokban az első *interaktív múzeumpedagógiai elem*, amely elsősorban a legkisebb korosztály számára készült. A gyermekek a doboz oldalán lévő kar forgatásával a búvárkodás, a búvárfelszerelések fejlődésének több száz éves történetét tekinthették meg színes képek formájában. (A legkorábbi búvárokról szóló feljegyzés a Kr.e. 6. századból származik, a Képes Krónika szintén tartalmaz ilyen illusztrációt, Leonardo da Vinci több tervet is készített a víz alá merüléshez, stb.)

Ezt követően az egyik hosszanti fal mentén a *szolnoki, és a tiszai búvárkodás története* elevenedett meg tárgyak, valamint tablók, képek segítségével. Az első, színes képekkel illusztrált szöveges tabló a *Szolnoki Búvár Sportegyesület* létrejöttét, történetét, az egyesület életében mérföldkönek számító eseményeit „mesélte el” 1967-től napjainkig. Ezen a részen

kerültek bemutatásra az 1960-as, 1970-es évekből származó búvárfelszerelések, így például egy 1960-as évekből származó Balaton márkájú uszony, egy szintén abban az időszakban használt orosz katonai uszony, és korabeli MHSZ-kitűzők. De látható volt egy több mint 50 éves fém vízalatti írotábla, vagy épp a szintén 50 évvel ezelőtt használt maszk, amelyet egyszerű üvegből készítettek, és amelynek gumi pántján még jól kivehető a filctoll nyoma, amellyel készítője a „szabásmintát” rajzolta.

A következő színes képekkel illusztrált szöveges tabló a *Szolnoki Búvár Kft.* megalakulását és rövid történetét mutatta be, amely egyben bevezetőként is szolgált a kiállítás ezt követő szakaszához, az *ipari búvár munkák* fontosságának, nehézségeinek és veszélyeinek bemutatásához. Természetesen *Ipari búvár munkák I.* címmel egy külön tabló is elhelyezésre került, olyan színes fotókkal, amelyek az ilyen típusú munkák összetettségét, kihívásait, lehetőségeit, valamint a legextrémebb környezetben elvégzett feladatokat illusztrálják.

Szintén erre a falszakaszra kerültek az ipari búvársisakok, amelyeket posztamenszerekre helyeztünk. A cél elsősorban az ipari búvár felszerelések fejlődésének bemutatása volt, ezért bemutattunk az 1960-as, 1970-es, 1980-as, 1990-es években, valamint napjainkban használatos sisakot, amelyek között volt orosz és német gyártmányú is. Ezek közül az egyik később a kiállítás egyik legnépszerűbb tárgyának bizonyult: az 1960-as évekből származó, orosz gyártmányú ipari búvársisak maszk (a szemek előtti) része ugyanis, spórolási céllal műanyagból készült, ami azonban a víz alatt köztudottan nagymértékben párasodik, ami akadályozza a látást, ezért az orosz gyártó egy belső ablaktörlővel látta el a sisakot. Ezt a szakaszt egy *digitális képernyő* zárta le, amelyen *víz alatt készült filmek*, valamint *fekete-fehér és színes fotók* követték egymást, amelyek részben az ipari búvárkodásról, részben az ember, az ember által épített létesítmények és a Tisza kapcsolatáról (gátak, víztározók, stb.), valamint a Tisza élővilágáról szólnak.

A falszakasz legvégén, a sarokban, a második *interaktív múzeumpedagógiai elem* került elhelyezésre: egy elsötétített, átláthatatlan doboz, amely elején két nyílás található. Ezeken csak a látogatók két keze fér be, így „vakon” kellett megoldaniuk a „*Szereld össze – szedd szét*” feladatokat, amellyel a Tiszában való merülést, a rövid, olykor 10-20 cm-es látótávolságban elvégzendő ipari búvár munkák nehézségét érzékeltettük játékos módon.

A kiállítás ezt követő része a *szabadidős-, vagy sport búvárkodást* mutatta be. A „hobby búvárkodás” izgalmas és gyönyörű sportág, ám nagyon szigorú szabályai vannak, mindemellett nem szabad elfelejtenünk, hogy a vízfelszín alatt élőlények milliói élnek, és mi csupán látogatók vagyunk a tengerek, óceánok mélyén. Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy kiemeljük, a víz alatti élővilágot, a vizek mélyén élő állatokat, növényeket, valamint lakhelyüket tiszteletben kell tartanunk, merülések alkalmával ne zavarjuk, ne simogassuk a halakat, már csak azért se, mert ezek az élőlények veszélyesek is lehetnek, ha úgy érzik, veszélyben vannak. Fontosnak tartottuk hangsúlyozni a szabályok betartásának szükségességét, és azt, hogy ha védjük természeti környezetünket, vizeink élővilágát, még hosszú ideig gyönyörködhetünk a mélység csodáiban. A színes fotókkal teletűzdelt szöveges tabló mellett természetesen vitrinben elhelyezett tárgyak, a modern szabadidős búvárkodás alapfelszereléseinek számító uszony, maszk, pipa, tör, írotábla, ólomöv, ólomnehezékek, kesztyű, reduktor, stb. is szerepeltek ezen a szakaszon. Emellett egy komplett *búvárfelszerelésbe* (neoprén ruha, jacket, kesztyű, csizma, uszony, palack, reduktor, ólomöv, maszk, pipa, tör) *öltöztetett próbababát* fellógattunk a plafon alá, mintha a vízben úszna, a falra pedig elhelyeztünk egy humoros rajzot, amelyen valamennyi búvárfelszerelés neve szerepelt. Ez lett a kiállítás egyik leglátványosabb, a látogatók – gyermekek, iskolások és felnőttek – véleménye szerint pedig a legnépszerűbb momentuma.

A kiállítóterem bejáráttal szemben lévő keskenyebb falszakaszát – néhány szabadidős bűvárkodáshoz kapcsolódó tárggyal kiegészítve – szinte teljes egészében *Kapocsi Zsolt bűvárfotós* A/3-as méretben kinagyított, színes vízalatti fotói borították. A képek javarészt a világ különböző tengereiben készültek, hajóroncsokat, cápákat, rájakat, bálnákat, dugongokat, medúzákat, stb. ábrázoltak.

A falszakasz zárásaként, a sarokban egy, az 1960-as évek elejéről származó, ma már kuriózumnak számító *GK 1-es orosz ipari bűvárruhába felöltöztetett próbababa* állt, amely különleges külseje miatt, osztott maszk részének, csőrös szájrészének köszönhetően szintén igen nagy népszerűségnek örvendett. Egyben átvezetésként is szolgált, hiszen az ezt követő szakaszban ismét az ipari bűvárkodás került előtérbe. Az *Ipari bűvárkodás II.* című tábló olyan szöveget és fotóanyagot mutatott be, amelyek az ilyen típusú munkák egy szűkebb részét, a Tisza folyó mentén rendszeres időközönként elvégzendő feladatokat, a gátak, víztározók építését, karbantartását, csatornák, zsilipek, bújtatók takarítását, árvízvédelmi munkákat jelenítette meg. Ehhez csatlakozott a következő szöveges tábló, amely a fent említett, ember által épített létesítmények (gátak, víztározók, stb.) és a Tisza, vagy a környező vizek kapcsolatát, valamint ezeknek a műtárgyak a folyóra, és annak élővilágára gyakorolt hatását mutatta be. Fontosnak tartottuk, hogy megmutassuk a látogatóknak, a környezetvédelem, a környezettudatos életmód szükségességét, valamint azt, hogy folyamatosan közvetlen kapcsolatban vagyunk környezetünkkel, a természeti környezet és az ember kölcsönösen hatással van egymásra. Hangsúlyosan jelent meg, hogy a vizeinket érintő építkezések kapcsán hatalmas felelősségünk is van.

A harmadik *interaktív múzeumpedagógiai elem* a terem hátsó részén, középen került berendezésre: egy „játszósarok” a gyermekek, iskolások számára, amelyet puha szőnyeggel, párnákkal „különítettünk el”. A legkisebbek egy halacska, zenélő és csipogó könyvvel foglalhatták le magukat, a nagyobbak számára pedig kockakirakókat (amelyen a víz alatti világ elevenedett meg képek formájában), illetve memóriakártya játékokat (a Tiszában élő védett halfajtákról) helyezünk el. Ezen kívül az előre bejelentkezett csoportok, és a múzeumpedagógiai foglalkozások alkalmával itt állítottunk fel egy hal-pecázó játékot is: a gyerekek a Tiszában élő halfajokat foghatják ki horgászbottal egy kisméretű medencéből, majd a halak hasán lévő számok alapján a kihelyezett katalógusban megnézhetik, a kifogott halak közül melyek a védett halfajok. Mindezt természetesen nyereleményekért.

A terem utolsó falszakaszán (a környezetvédelmet követően) *a bűvárkodást mint versenysportot* mutattuk be, hiszen az *uszonyos és bűvárúszás*, valamint a *tájékozódási bűvárúszás* egy roppant érdekes, összetett sportág, különleges felszerelésekkel, és a szolnoki szakosztály versenyzői évtizedek óta eredményesen szerepelnek nem csupán a hazai, de a nemzetközi megmérettetéseken is. A sportágak jellegzetes felszerelései, a különleges formájú delfinuszony, az egyszerű, hajlított pipa, a tájoló, stb., mellett két nagyméretű, színes fotókkal illusztrált szöveges tábló segített a látogatóknak eligazodni, a sportágak legfontosabb szabályait megérteni.

Az utolsó – szintén színes fotókkal illusztrált – szöveges tábló a vízalatti régészet világába kalauzolta el a látogatókat. A Tiszából Szolnoknál az évszázados rekordot döntő alacsony vízállás miatt fából készített átkelőhelyek maradványai bukkantak elő 2003 nyarán. A víz alatti régészeti kutatások kiderítették, hogy egy részük Magyarország legelső, 1562-ben épített állandó Tisza-hídjával azonosítható. A tábló ennek az izgalmas és egyedülálló feltárásnak, munkának a folyamatát, részleteit, eredményeit mutatta be.

2. A kiállítás más helyszíneken

A szolnoki Damjanich János Múzeum „*Merülés – A tiszai bűvárkodás története*” című tárlatát vándorkiállításnak szánta. Az eredetileg betervezett helyszínek, a vándoroltatás üteme időközben némileg módosult, ugyanis a kiállítás sikerének köszönhetően három olyan rendezvény jelentkezett be, amelyeken fontosnak tartottuk a megjelenést. 2015. szeptemberében a tárlat teljes anyaga kiállításra került a Kutatók Éjszakája című rendezvényen a Szolnoki Főiskola Campusában, ahol egy ismeretterjesztő előadást is tartott *Vámosi Antal*, a *Szolnoki Búvár Sportegyesület* alapítója, jelenlegi ügyvezető elnöke *A tiszai bűvárkodás története* címmel.

Ezt követően 2015. szeptember 26-án, szombaton a tárlat teljes anyaga (tárgyak, tablók) kiállításra került a *Tiszai Hal Napja* rendezvényen. Ezt a felkérést már csak azért sem utasíthattuk vissza, hiszen *Szolnok Megyei Jogú Város* egyik kiemelkedő fontosságú rendezvényéről van szó, amely évről-évre több ezer látogatót vonz a Tisza-parton lévő Tiszai hajósok terére, helybélieket, turistákat egyaránt. Az egész napos rendezvényen a múzeum munkatársai, valamint a Szolnoki Búvár Sportegyesület tagjai közösen segítettek a látogatóknak eligazodni a víz alatti világ rejtelmeiben.

Október 8. – november 8. között szintén egy előre be nem tervezett helyszínen, a *Szolnoki Búvár Sportegyesület és az Ipari Búvárok Országos Szövetségének székházában* került bemutatásra a tárlat, amit az egyesület újra alakulásának 25. évfordulója, és egy, a sportegyesület valamennyi tagját érintő éves rendezvény indokolt. Egy családi nap alkalmával itt múzeumpedagógiai program is megvalósult.

A fenti három rendezvény miatt, amelyeket nem láthattunk előre, az eredetileg tervezett helyszínek közül 2015-ben csak a *Széchenyi István Gimnázium és Általános Iskolában* került megrendezésre a kiállítás 2015. november 16. és december 18. között. Az itt megtartott múzeumpedagógiai programon 175 diák vett részt.

Az eredetileg betervezett többi helyszínen kis csúszással, 2016. év folyamán kerül megrendezésre a tárlat. Mindeközben újabb intézmények is jelezték szándékukat, amely szerint szívesen bemutatnák a kiállítást, így a 2016. évben az látható lesz további két szolnoki helyszínen. Ezen kívül – bár még folynak az időpont egyeztetések – felkérést kaptunk a pákozdi *Katonai Emlékparktól* is, ahol az ottani katonabúvárok anyaga egészítené ki a Damjanich János Múzeum kiállítását.

Szakmai beszámoló a múzeumpedagógiai programról

1. A múzeumpedagógiai program általános célkitűzéseinek megfogalmazása

A múzeumpedagógiai program szorosan kapcsolódik a múzeum küldetéséhez, stratégiai célkitűzéseéhez:

- A település, a térség, a megye történetének, művelődéstörténetének, szemléletes bemutatása a kiállításban szereplő gyűjteményi tárgy-együttesekkel, művészettörténeti alkotásaival valamennyi korosztály számára fontos és identitásuk szempontjából nélkülözhetetlen ismereteket hordoznak.
- A helyi identitás erősítése, érzelmi kötődés felkeltése a környezet, az emberek, a hagyományok megőrzése, ápolása iránt, ezáltal a nemzeti önismeret és önbecsülés erősítése oly módon, hogy a családoknak értékes szabadidős elfoglaltságot biztosítson, amely a különböző korosztályok eltérő igényeinek is megfelelnek, ugyanakkor lehetőséget teremtve arra, hogy közös élményeket szerezzenek az adott kiállításban.

2. A múzeumpedagógiai programok indokoltsága

A nem formális oktatás tartalmas eltöltésére kínál olyan újszerű, komplex programot, amely elsősorban a felfedezni vágyás felől közelít az ismeretszerzés felé, egy központi gondolat köré rendezve a programokat. *Átfogó ismereteket közvetít a diákok felé, ezért a legtöbb tantárgyhoz találunk a pedagógusok kapcsolódási pontot: ember és társadalom – lokálpatriotizmus kialakítása, Szolnok város, a Közép-Tisza vidék megismerése; ember a természetben – a Tisza szerepe a települések kialakulásában, a Tisza élővilágának szemléletes bemutatása, valamint az ember hatása a természeti környezetre, ezzel környezetünk formálásának és védelmének felelőssége; történelem – a Tisza-völgy és a folyó 20. századi történelme; sport és egészség – közvetlen környezetünk vizeinek sportolási, valamint szabadidős lehetőségei.*

Célunk az iskolai oktatást segítő, a Nemzeti Alaptantervhez kapcsolódó tevékenységek múzeumi környezetben történő megvalósítása. Tájékozódás a tudomány – technika – társadalom – természeti környezet kölcsönhatásáról.

3. A múzeumpedagógiai program tartalma

3.1. A múzeumpedagógiai foglalkozások

A kiállításhoz a szokásos tárlatvezetésekén túl múzeumpedagógiai foglalkozások és előadások kapcsolódtak. A múzeumpedagógiai program elsősorban a célcsoportjai az óvodások, az általános és középiskolás diákok voltak, de lehetőséget biztosított egyéni részvételre és elérhető volt csoportok (családok, osztályok) számára is.

MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAM	
Merülés – A tiszai bűvárkodás története	
Kapcsolódó kiállítás	Merülés – A tiszai bűvárkodás története, Vándorkiállítás,
A kiállítás helyszínei	Damjanich János Múzeum, Szolnok; Kutatók Éjszakája, Szolnoki Főiskola; a Tiszai Hal Napja, Szolnok; Szolnoki Bűvár Sportegyesület és az Ipari Búvárok Országos Szövetségének székháza; Szolnok; Széchenyi István Gimnázium, Szolnok;
A kiállítás időtartama a Damjanich János Múzeumban	2015. június 18. – 2015. augusztus 30.
A kiállítás időtartama a többi helyszínen:	2015. szeptember 25. – 2015. december 18.

MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAM			
Merülés – A tiszai bűvárkodás története			
A foglalkozások helyszíne:	A foglalkozások száma:	A foglalkozások időpontja:	A résztvevők létszáma:
Damjanich János Múzeum	1	2015. június 18.	70 fő
	6	2015. június 20.	450 fő
	2	2015. július 2.	25 fő
	1	2015. július 11.	42 fő
	1	2015. július 24.	33 fő
	1	2015. augusztus 5.	82 fő
	1	2015. augusztus 8.	25 fő
	1	2015. augusztus 26.	16 fő
Szolnoki Bűvár Sportegyesület	1	2015. október 18.	48 fő
Széchenyi István Gimnázium	1	2015. december 2.	175 fő

A múzeumpedagógiai programokhoz az alábbi eszközöket, elemeket készítettük el és használtuk fel:

- Kockakirakó: amelyen a víz alatti világ elevenedett meg,
- Memóriakártya játék: a Tiszában élő védett halfajtákról,
- Hal-pecázó játék: melynek során a gyerekek a Tiszában élő halfajokat foghatják ki horgászbottal egy kisméretű medencéből, majd a halak hasán lévő számok alapján a kihelyezett katalógusban megnézhetik, a kifogott halak közül melyek a védett halfajok,
- „Akvárium”: bűvár- és halfigurák elkészítése színes kartonpapírból, majd ezek felhasználásával saját „akvárium” megalkotása,

Tantárgyi integráció:

- óvodások: a Tisza-völgy élővilága, a Tiszában élő halfajták, védett halaink,
- általános iskolások: a Tisza-völgy élővilága, a Tiszában élő halfajták, környezetvédelem, vízi sportok,
- középiskolások: ember és természet viszonya, az ember hatása természeti környezetére, víz és ipari technika, környezetvédelem, vízi sportok,

A múzeumpedagógiai programok egyrészt a múzeum nagyobb rendezvényei alkalmával valósultak meg. A Múzeumok Éjszakáján a kiállítás kapcsán a múzeum ezt a rendezvényt 2015-ben a „víz” témája köré szervezte, így aznap öt tárlatvezetés, egy előadás, és egész napos múzeumpedagógiai programok, kézműves foglalkozások kerültek megrendezésre a tiszai búvárkodás témakörében. Ezen kívül a múzeumpedagógiai programok az előre bejelentkezett, és az azt igénylő óvodás, illetve iskolás csoportok számára is elérhetőek voltak.

3.2. A múzeumpedagógiai programhoz csatlakozó előadások

A kiállításához egy négy alkalomból (4x1 óra) álló ismeretterjesztő előadássorozat kapcsolódott:

1. „*Felmerülő feladatok*” – Ipari- és technikai búvárkodás, melynek kapcsán a régió vizeire kapcsolódó, ember által épített létesítményekről is szó esett (gátak, víztározók, bújtatók, stb. építése, karbantartása, és ezek hatása természeti környezetünkre). Az előadást *Vámosi Antal*, a *Szolnoki Búvár Sportegyesület* alapítója, jelenlegi ügyvezető elnöke tartotta, aki 1963 óta rendelkezik vizsgával, így hazánk első búvárai között volt.
2. „*A búvárkodás mint versenysport*” – Uszonyos- és búvárúszás, tájékozódási búvárúszás. A sportág szépségeiről a többszörös junior országos bajnok, Európa-bajnok, a szolnoki sportegyesület uszonyos- és búvárúszás, valamint tájékozódási búvárúszás szakosztályának jelenlegi edzője, *Danyi Gábor* tartott képek vetítésével egybekötött előadást.
3. „*Szabadidő és sport a víz mélyén*” – A hobbi-búvárkodás rejtelméről, a barlangi-, a mély- és a roncsmerülésekről *Kovács Zsolt*, a Szolnoki Búvár Sportegyesület Szabadidő Búvár Szakosztályának elnöke, búvároktató tartott képek vetítésével egybekötött előadást. Beszélt a könnyűbúvárkodás szabályairól, illetve a felelősségről (önmagunk, társaink, valamint a víz alatti világ élőlényei felé) hiszen ez a sokak által veszélyesnek tartott sport valójában egyáltalán nem az – amíg betartjuk a szabályokat.
4. „*A víz alatt*” – 2015-ben, a Múzeumok Éjszakáján valamennyi múzeumi programot a „víz” témája köré szerveztük a kiállítás kapcsán. Ezt az estét is színesítette egy búvárkodással kapcsolatos előadás: *Danyi Gábor* ipari búvár, búvároktató, a szolnoki sportegyesület uszonyos- és búvárúszás, valamint tájékozódási búvárúszás szakosztályának jelenlegi edzője az ipari búvármunkák történetéről, az ipari búvárok feladatairól, felszereléseiről tartott képek vetítésével egybekötött előadást.

5. „A szolnoki búvárkodás története” – 2015. szeptember 25-én a Szolnoki Főiskola Campusában megrendezett Kutatók Éjszakáján nem csak a kiállítás teljes anyaga (tárgyak, tablók) került bemutatásra, de egy ismeretterjesztő előadást is tartott *Vámosi Antal*, a *Szolnoki Búvár Sportegyesület* alapítója, jelenlegi ügyvezető elnöke.

3.3. A múzeumpedagógiai programhoz csatlakozó tárlatvezetések

TÁRLATVEZETÉSEK			
Merülés – A tiszai búvárkodás története			
A tárlatvezetések helye:	A tárlatvezetések időpontja:	A tárlatvezetési alkalmak száma:	A résztvevők létszáma:
Damjanich János Múzeum	2015. június 18.	1	70 fő
Damjanich János Múzeum	2015. június 20.	5	380 fő
Damjanich János Múzeum	2015. július 2.	4	104 fő
Damjanich János Múzeum	2015. július 11.	4	86 fő
Damjanich János Múzeum	2015. július 24.	4	96 fő
Damjanich János Múzeum	2015. augusztus 5.	4	89 fő
Damjanich János Múzeum	2015. augusztus 6.	1	15 fő
Damjanich János Múzeum	2015. augusztus 8.	1	45 fő
Damjanich János Múzeum	2015. augusztus 26.	3	71 fő
Szolnoki Főiskola – Kutatók Éjszakája	2015. szeptember 25.	1	67 fő
Tiszai hajósok tere – Tiszai Hal Napja	2015. szeptember 26.	10	718 fő
Szolnoki Búvár Sportegyesület	2015. október 18.	1	75 fő
Széchenyi István Gimnázium	2015. december 2.	1	179 fő

3.4. A célkitűzések megvalósításának értékelése

Elsődleges célcsoportunk a diákok, az általános- és középiskolás tanulók voltak, de természetesen a családokra, az aktív korú felnőtt lakosságra, valamint a városban megforduló turistákra is számítottunk. A tárlatvezetések, valamint a múzeumpedagógiai programokon óvodás csoportok, iskolás osztályok, a múzeum *Kis tudósok – nagy kalandok* táborozói és Szolnok Megyei Jogú Város nyári táborának valamennyi lakója részt vett, összesen 2851 óvodás és diák tekintette meg a kiállítást. Egy 70 ezer fő lakosú városban ezt a számot mindenképpen a célkitűzéseink megvalósításának szempontjából pozitívan értékeljük.

A kiállítás hasznosulásának értékelése

1. A kiállítás látogatószáma

LÁTOGATÓSZÁM	
Merülés – A tiszai búvárkodás története	
Damjanich János Múzeum	2089 fő
Kutatók Éjszakája	420 fő
Tiszai Hal Napja	3108 fő
Szolnoki Búvár Sportegyesület és az Ipari Búvárok Országos Szövetségének székháza	130 fő
Széchenyi István Gimnázium	567 fő

A Damjanich János Múzeum valamennyi kiállítása ingyenesen látogatható a Jász-Nagykun-Szolnok megyei diákoknak, így a tárlat tényleges bevétele 214.200 forint.

2. A kiállítás sajtó anyaga, megjelenései

2.1. Televíziós megjelenések

- a Szolnok TV felvétele a kiállítás rendezéséről, a kiállítás megnyitójának, valamint a Múzeumok Éjszakájának beharangozója, sajtótájékoztató:

http://www.szolnoktv.hu/hirek/?article_hid=33736

- a kiállítás megnyitóját élőben közvetítette az M1, és élő bejelentkezésben riport készült a múzeum munkatársával, kiállítás kurátorával, rendezőjével, *Hegedüs Gabriellával*, valamint *Vámosi Antallal*, a Szolnoki Búvár Sportegyesület alapítójával, jelenlegi ügyvezető elnökével:

<https://www.facebook.com/szolnokihirek/videos/801707373269877/>

- a Szolnok TV szintén készített videós anyagot a kiállításról:

http://www.szolnoktv.hu/hirek/?article_hid=33783

- a Múzeumok Éjszakája kapcsán a Szolnok TV külön is foglalkozott a kiállítással:

http://www.szolnoktv.hu/musorok/aktualis/?article_hid=33819

2.2. Rádiós megjelenések

- 2015. június 10-én a Kossuth Rádió 10 perces riportot készített a kiállítás kurátorával, rendezőjével, Hegedüs Gabriellával búvárkodás témakörben, a tárlat kapcsán,
- az Amadeus Rádió Kultusz című műsorában is helyet kapott 15 perc erejéig a kiállítás, a riportot Hegedüs Gabriellával készítették a rádió munkatársai,

2.3. Megjelenések nyomtatott sajtóban

- Búvárinfo 2015/2. XXI. évf. 244. szám
- Új Néplap 2015. június 19.
- Jász-Nagykun-Szolnok megyei Grátis Különszám 2015. június 16.
- Publicum – Szolnoki programtár 2015. június-július IV. évf. 6. szám
- Publicum – Szolnoki programtár 2015. augusztus IV. évf. 8. szám

2.4. Megjelenések online sajtóban

- <https://www.facebook.com/szolnokihirek/videos/801707373269877/>
- http://www.szolnoktv.hu/musorok/aktualis/?article_hid=33819
- http://magyarhirlap.hu/cikk/27902/Vigyazz_mely_viz_Szolnokon
- <http://www.szolnoktersegiprogramok.hu/merules-kiallitas-megnyito-1490.html>
- http://www.port.hu/pls/w/event.event_page?i_event_id=2784017&i_event_area_id=24
- <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=406332959553129&set=a.128023410717420.1073741834.100005292843097&type=3&theater>
- <http://kiallitasajanlo.hu/kiallitas/merules-a-tiszai-buvarkodas-tortenete>
- <https://www.muzej.hu/index.php?page=museum&mid=181>
- <https://www.muzej.hu/index.php?page=program&pid=1238>
- <https://www.muzej.hu/index.php?page=program&pid=1239>
- <https://www.muzej.hu/index.php?page=program&pid=1241>
- http://www.ma.hu/kulturport.hu/252710/Muzeumok_ejszakaja_Vigyazz_mely_viz_Szolnokon
- <http://guideathand.com/hu/sight/tarsprogram-damjanich-janos-muzeum-szolnok-kossuth-ter-4>
- <http://velemeneyzd.hu/velemeneyzd.tvn?cid=DiZm&hir=M%FAzeumok%20%E9jszak%E1ja%20-%20Vigy%E1zz,%20m%E9ly%20v%EDz!%20Szolnokon>
- <http://fecsegi.hu/Friss/Posts.tvn?msg=tiszai%20b%FAv%E1rkod%E1s>

- <http://www.joomag.com/magazine/publicum-szolnoki-programaj%C3%A1nl%C3%B3-j%C3%BAnius-j%C3%BAlius/0965398001433147353?page=3>
- <http://www.joomag.com/magazine/publicum-szolnoki-programaj%C3%A1nl%C3%B3-2015-augusztus/0158431001438600539>

2.5 A szakmai beszámoló feltöltési helyei

- <http://www.djm.hu/palyazatok/teljesített/8222merules-8211-a-tiszai-buvarkodas-tortenete8221.html>

Fotódokumentáció

A kiállítás megnyitója. A képen Dr. Horváth László, a Damjanich János Múzeum igazgatója és Vámosi Antal, a Szolnoki Búvár Sportegyesület alapítója, jelenlegi ügyvezető elnöke.

A kiállítás megnyitója. A képen Vámosi Antal, a Szolnoki Búvár Sportegyesület alapítója, jelenlegi ügyvezető elnöke.

„Merülés – A tiszai bűváradás története”

